

dr hab. Krzysztof Mariusz WALISZEWSKI, prof. UEP

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

e-mail: krzysztof.waliszewski@ue.poznan.pl

ORCID: 0000-0003-4239-5875

DOI: 10.15290/oes.2020.01.99.13

RECENZJA KSIĄŻKI: *Alternatywne finanse*, A. Alińska, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2019, ss. 272, ISBN: 978-83- 8102-246-0.

Współcześnie, ze względu na dynamiczne przemiany społeczno-gospodarcze, demograficzne, regulacyjne i technologiczne, powszechnie znany podział nauk o finansach według kryterium podmiotowego lub przedmiotowego ustępuje podziałowi na finanse tradycyjne tzn. finanse głównego nurtu i finanse alternatywne. Właśnie tym ostatnim Agnieszka Alińska poświęciła swoją książkę profesorską.

Autorka definiuje sektor alternatywnych finansów jako „ogół instytucji, produktów, usług i technologii związanych z dostarczeniem usług finansowych poza tradycyjnym systemem finansowym” (s. 8). Z punktu widzenia instytucjonalnego, Badaczka do alternatywnych finansów zalicza m.in. niebankowe instytucje pośrednictwa kredytowego (*shadow banking*), fin-tech (*financial technology*) i neobanki (banki cyfrowe), fundusze i instytucje pożyczkowe. Z punktu widzenia przedmiotowego (usługowo-produktowego), Autorka, na przykładzie segmentu fin-tech, wymienia produkty związane z finansowaniem (faktoring, crowdfunding, pozabankowe pożyczki konsumenckie), z zarządzaniem aktywami (*social trading*, *robo-advisory*, zarządzanie finansami osobistymi, inwestycje i bankowość), z płatnościami (kryptowaluty i *block-chain*, alternatywne metody płatności) oraz inne niebankowe obszary aktywności (ubezpieczenia, technologia i IT). W monografii dostrzeżono problem związany z niedoregulowaniem sektora alternatywnych finansów (*under-regulated*) i przeregulowaniem sektora tradycyjnych finansów (*over-regulated*). Oznacza to, z jednej strony, nierówne warunki konkurowania, często o tego samego klienta, a z drugiej – rodzi ryzyko zjawiska arbitrażu regulacyjnego. Regulatorzy i nadzorcy stoją przed wyzwaniem adekwatnej regulacji sektora alternatywnych finansów oraz efektywnego nadzoru nad nim, nie tylko w zakresie regulacji licencyjnych i ostrożnościowych, ale również w zakresie regulacji, mających na celu ochronę konsumenta jako głównego odbiorcę produktów i usług sektora alternatywnych finansów. Wchodzenie na rynek usług finansowych coraz młodszych pokoleń (Y, Z, alpha) otwartych na korzystanie z nowinek technologicznych, ceniących sobie czas, wygodę i elastyczność oznacza dla tradycyjnych instytucji finansowych poważne wyzwanie, z którym łatwiej radzą

sobie instytucje sektora alternatywnych finansów. W konsekwencji znaczenie tego sektora w systemie finansowym wzrasta i w przyszłości nadal będzie wzrastać.

Autorka monografii określiła zakres pojęciowy alternatywnych finansów oraz zidentyfikowała przyczyny i uwarunkowania rozwoju alternatywnych finansów. Następnie przedstawiła ewolucyjny rozwój alternatywnych finansów od mikrofinansów, poprzez bankowość cienia (*shadow banking*), parabanki i finanse cyfrowe (*digital finance*) komparatywnie do sektora tradycyjnych finansów. Badaczka pokazała także zależności między tradycyjnym sektorem bankowym a sektorem finansów alternatywnych. Autorka monografii nie poprzestaje na trafnej diagnozie obecnego stanu alternatywnych finansów. Przedstawia wnioski i rekomendacje na przyszłość, tj. możliwe scenariusze wzajemnych zależności między sektorem finansów alternatywnych i tradycyjnych, wskazując na wady i zalety oraz prawdopodobieństwo zajścia każdego z nich.

Monografia stanowi bardzo wartościowe studium współczesnych przemian na rynku usług finansowych, w szczególności przemian pośrednictwa finansowego, oraz ich wielowątkowych uwarunkowań (makroekonomiczne, systemowe, technologiczne i demograficzne). Doprowadziły one do powstania i rozwoju alternatywnych finansów. Analizowana publikacja jest wartościową pozycją zarówno dla pracowników naukowych, zajmujących się problematyką finansów, studentów uczelni i kierunków finansowych, jak też dla klientów korzystających z usług instytucji sektora tradycyjnych i alternatywnych finansów. Monografia może stanowić inspirację do podjęcia dalszych, pogłębionych badań nad poszczególnymi instytucjami alternatywnych finansów, a także oferowanymi przez nie produktami i usługami, ich odbiorem przez konsumentów czy nad wzajemnymi zależnościami między tymi dwoma sektorami.

To, co ewentualnie dodatkowo Autorka mogłaby zasygnalizować w monografii to rozwój sektora pośrednictwa kredytowego w zakresie kredytu konsumenckiego, hipotecznego i korporacyjnego oraz wykształcenie się w ostatnim czasie pośrednictwa internetowego (*on-line*) np.: Bancovo, FinAi jako przykładu alternatywnych finansów i rozwoju zastosowań fin-tech w pośrednictwie kredytowym.